

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของพยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ Ethnographic Delphi Future Research (EDFR) ในการรวบรวมความคิดเห็นที่เป็นฉันทามติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก มีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ให้ข้อมูลหลักรอบที่ 1 จำนวน 28 คน รอบที่ 2 จำนวน 28 คน รอบที่ 3 จำนวน 26 คน ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive selection) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากผู้มีประสบการณ์ทั้งในหน่วยงานรัฐ เอกชน และสาธารณสุขทั่วประเทศ ซึ่งมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านองค์การวิชาชีพการพยาบาล เป็นผู้ที่มีหน้าที่และประสบการณ์ในการกำหนดรวมทั้งพัฒนาภาพลักษณ์ของพยาบาลวิชาชีพทุกระดับ ทำให้สามารถคาดการณ์มองแนวโน้มภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพในอนาคตได้ กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติดังนี้

1.1 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปทางสาขาการพยาบาล

1.2 มีประสบการณ์ในการพิจารณา หรือ กำหนดนโยบายในการบริหารองค์การพยาบาล

1.3 มีผลงานวิชาการ/วิจัย ในเรื่องการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การพยาบาล หรือ ภาพลักษณ์พยาบาล หรือ ภาพลักษณ์วิชาชีพการพยาบาล

1.4 ยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

2. ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการศึกษาพยาบาล เป็นนักวิชาการซึ่งมีความคิดเห็นที่เป็นอิสระสามารถให้การชี้แนะแนวโน้มภาพลักษณ์ของพยาบาลวิชาชีพในอนาคตว่าควรเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังเป็นผู้มีบทบาทในการคัดสรร ขัดเกลา ถ่ายทอดความรู้ และกำหนดหลักสูตรการศึกษารวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาพยาบาลที่จะต้องเข้ามาเป็นพยาบาลวิชาชีพในอนาคต กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติดังนี้

2.1 เป็นอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป

2.2 มีผลงานวิชาการ/วิจัย ในเรื่องการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การพยาบาล หรือ ภาพลักษณ์พยาบาล หรือ ภาพลักษณ์วิชาชีพการพยาบาล

2.3 มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งอาจารย์สอนวิชาการบริหารการพยาบาล หรือ การพยาบาลทางคลินิก และนิเทศนศึกษาพยาบาล ไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือ

2.4 มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง หรือ เคยดำรงตำแหน่งระดับบริหารของ สถาบันการศึกษาพยาบาล ไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.5 ยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

3. ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านสหสาขาวิชาชีพ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานร่วมกับ พยาบาลวิชาชีพ ได้ติดต่อประสานงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ไขปัญหาร่วมกันในฐานะผู้ ร่วมทีมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ จึงเป็นกลุ่มบุคคลที่สามารถให้ความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์ของ พยาบาลวิชาชีพในอนาคตได้ดี กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้

3.1 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือ เทียบเท่าขึ้นไป ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับ วิทยาศาสตร์สุขภาพ

3.2 ปฏิบัติงานในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วย แพทย์ เภสัชกร เทคนิคการแพทย์ นักกายภาพบำบัด

3.3 มีประสบการณ์การทำงานที่ต้องประสานงานกับพยาบาลวิชาชีพทั้งระดับ ปฏิบัติการ และระดับบริหารโดยตรงมาไม่น้อยกว่า 10 ปี

3.4 ยังคงดำรงตำแหน่งที่ต้องประสานงานกับพยาบาลวิชาชีพทั้งระดับปฏิบัติการ และระดับบริหารโดยตรงอยู่ในปัจจุบัน

3.5 ยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

4. ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านผู้รับบริการ เป็นผู้รับรู้ภาพลักษณ์ของพยาบาลวิชาชีพจาก ประสบการณ์ตรงในฐานะผู้ป่วย ได้รับผลลัพธ์จากการปฏิบัติการพยาบาลต่อตนเองทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ เป็นผู้ให้มุมมองของผู้รับบริการและสาธารณชนได้ดี ทำให้มีมุมมองที่แตกต่างออกไป กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติดังนี้

4.1 มีชื่อเสียงได้รับการยอมรับเป็นที่รู้จักในสังคม

4.2 มีประสบการณ์ในการรับบริการการพยาบาลในฐานะผู้ป่วยใน ในระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมา นับจากวันที่เก็บข้อมูล

4.3 ยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสืบค้นทางเอกสาร และสารสนเทศ พบว่าผู้ให้ ข้อมูลหลักที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์แต่ละกลุ่มมีจำนวนมากพอ จึงใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเฉพาะเจาะจง จำนวนเท่ากันกลุ่มละ 7 คน แล้วนำรายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักมาพิจารณาร่วมกับ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมให้ความเห็นชอบ ได้ผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละด้านที่กำหนดเบื้องต้น 28 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 28 คน เพื่อเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ปรากฏว่ามีผู้ให้ข้อมูลหลักบางท่านไม่สะดวกที่จะเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเคมเพิมเติมในด้านนั้นๆ จนได้ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 4 ด้านๆ ละ 7 คน จำนวน 28 คน ยินดีและเต็มใจเข้าร่วมการวิจัย เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักรอบที่ 1 (ภาคผนวก ก)

เมื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักรอบที่ 1 จำนวน 28 คนแล้ว ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ส่งกลับไปยังผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่ามีผู้ให้ข้อมูลหลักตอบแบบสอบถามกลับรอบที่ 2 จำนวน 28 คน รอบที่ 3 จำนวน 26 คน เมื่อสิ้นสุดการวิจัยคงเหลือผู้ให้ข้อมูลหลักที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย จำนวน 26 คน (ตารางที่ 2) ซึ่ง Macmillan (1971 อ้างถึงในสุวดี ทวีบุตร, 2540) เสนอจำนวนที่เหมาะสมของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยว่าหากมีผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนมากกว่า 17 คนขึ้นไประดับความคลาดเคลื่อนจะลดลงอย่างคงที่และมีความคลาดเคลื่อนน้อยมาก ดังนั้นจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักจึงไม่ควรน้อยกว่า 17 คน ซึ่งผลรอบที่ 3 มีจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก 26 คน

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละรอบการศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	รอบที่ 1	รอบที่ 2	รอบที่ 3
ด้านองค์การวิชาชีพการพยาบาล	7	7	5
ด้านการศึกษาพยาบาล	7	7	7
ด้านสหสาขาวิชาชีพ	7	7	7
ด้านผู้รับบริการ	7	7	7
รวม	28	28	26

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดทุกขั้นตอนของงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ 1 ชุด และแบบสอบถาม 2 ชุด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้เทคนิค EDFR มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดเบื้องต้นที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมาสร้างเป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open ended questionnaire) 2 ข้อ สำหรับเก็บ

ข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 1 มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างอิสระ ดังนี้

1) จากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่างๆ ในศตวรรษที่ 21 ท่านคิดว่าภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะเป็นอย่างไร ประกอบด้วยประเด็นอะไรบ้าง

2) ภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ในแต่ละประเด็นประกอบด้วยอะไรบ้าง เพราะอะไร

ชุดที่ 2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในรอบที่ 1 มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ร่วมกับข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม แล้วนำข้อความที่มีเนื้อหาในลักษณะเดียวกันมารวมเข้าด้วยกัน นำมาจัดหมวดหมู่ในแต่ละด้าน มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักประมาณค่าแนวโน้มความสำคัญของภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือตั้งแต่ระดับความคิดเห็นมากที่สุดถึงระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แบบสอบถามที่มีข้อคำถาม 6 ด้าน รวมทั้งหมด 79 ข้อ ใช้สำหรับเก็บข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 2

ชุดที่ 3 แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากข้อมูลที่รวบรวมได้ในแบบสอบถามรอบที่ 2 โดยปรับสำนวนภาษา ตัดข้อความบางข้อ และแยกข้อความบางข้อตามคำแนะนำของผู้ให้ข้อมูลหลัก รวมทั้งเพิ่มค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ของแต่ละข้อคำถามที่วิเคราะห์ได้จากคำตอบของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด พร้อมแสดงคำตอบเดิมของผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคนที่ได้ตอบในรอบที่ 2 เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ทราบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างคำตอบของตนเองและของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด เพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักยืนยันความถูกต้องเหมาะสม ความน่าจะเป็นของภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือตั้งแต่ระดับความคิดเห็นมากที่สุดถึงระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แบบสอบถามที่มีข้อคำถาม 6 ด้าน รวมทั้งหมด 85 ข้อ ใช้สำหรับเก็บข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 3 โดยมีเกณฑ์การแปลผลคะแนนค่ามัธยฐาน (Md) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ดังนี้ (ขนิษฐา วิทยาอนุมาส, 2530: 34)

การแปลความหมายค่ามัธยฐาน

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 – 5.00	หมายถึง	ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นว่า
ข้อความนั้นมีระดับความสำคัญมากที่สุด		
ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 – 4.49	หมายถึง	ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นว่า
ข้อความนั้นมีระดับความสำคัญมาก		
ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50 – 3.49	หมายถึง	ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นว่า
ข้อความนั้นมีระดับความสำคัญปานกลาง		
ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50 – 2.49	หมายถึง	ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นว่า
ข้อความนั้นมีระดับความสำคัญน้อย		
ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.00 – 1.49	หมายถึง	ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นว่า
ข้อความนั้นมีระดับความสำคัญน้อยที่สุด		

การแปลความหมายค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

IR ที่มีค่ามากกว่า 1.5	หมายถึง	ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
หลักไม่สอดคล้องกัน		
IR ที่มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5	หมายถึง	ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้
ข้อมูลหลักสอดคล้องกัน		

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีการจัดทำข้อคำถามในรูปแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามอย่างเป็นระบบ การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแฝงอยู่ในกระบวนการวิจัย กล่าวคือ ความตรงตามเนื้อหาได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักโดยตรง ในการติดต่อประสานงานก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้แจ้งข้อคำถามล่วงหน้าให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้มีเวลาเพียงพอในการเตรียมคำตอบ และให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้กำหนดวัน เวลา สถานที่ตามที่ผู้ให้ข้อมูลหลักสะดวก ในระหว่างการสัมภาษณ์ใช้เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative summarization technique) ส่วนในการตอบแบบสอบถามนั้นเสมือนว่าผู้ให้ข้อมูลหลักได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามควบคู่กับการตอบแบบสอบถามไปด้วย พร้อมๆ กับมีโอกาสปรับแก้สำนวนภาษาและตรวจสอบคำตอบของตนเองหลายรอบ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้เวลาอย่างเพียงพอในการตอบแบบสอบถามแก่ผู้ให้ข้อมูลหลัก กระบวนการเหล่านี้ล้วนทำให้เครื่องมือมีความตรงตามเนื้อหาสูง ส่วนความเที่ยงของเครื่องมืออยู่ที่

การให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตอบแบบสอบถามซ้ำหลายๆ รอบจึงเท่ากับเป็นการตรวจสอบความเที่ยงของคำตอบของแบบสอบถามไปในตัว

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นมนุษย์ ผู้วิจัยดำเนินการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยเริ่มจากการติดต่อประสานงานเพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้แนะนำตัวเองต่อกลุ่มตัวอย่าง พร้อมชี้แจงให้ทราบถึงการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาการวิจัย สิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้โดยไม่มีผลต่อกลุ่มตัวอย่าง

2. ข้อมูลต่างๆ ทั้งจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามถือเป็นความลับ และผู้วิจัยจะทำลายทิ้งหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จสิ้น หากมีข้อสงสัยที่เกิดจากการวิจัย กลุ่มตัวอย่างสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ตลอดเวลา

3. การเสนอรายงานการวิจัยจะนำเสนอในลักษณะข้อมูลโดยรวมเชิงวิชาการ สำหรับผู้ที่ตอบรับเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยทำหนังสือจากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ส่งหนังสือถึงผู้ให้ข้อมูลหลักพร้อมกับโครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ ข้อมูลสำหรับประชากรตัวอย่าง หรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย (Patient/Participant Information) และใบยินยอมของประชากรตัวอย่าง หรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย (Informed Consent form) ซึ่งมีรายละเอียดการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้ชี้แจงไว้แล้ว การนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการเก็บข้อมูลถูกรอบเป็นไปตามที่ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นชอบ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิควิธีวิจัยเชิงอนาคตแบบ Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำไปพร้อมกับการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผ่านการพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องจากอาจารย์ที่ปรึกษา มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารทั้งที่เป็นตำรา วารสาร เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำเนื้อหาสาระและแนวคิดที่ได้มาบูรณาการเป็นกรอบคิดเบื้องต้น จากแนวคิดของ Kalisch and Kalish (1987), Strasen (1992), ลิระยา สัมมาวาจ (2541), สภาการพยาบาล (2546) และ Tzeng (2006) ดังแสดงในตารางที่ 3 แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามปลายเปิด (Open ended questionnaire) 2 ข้อ สำหรับเป็นหลักในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักต่อไป

ตารางที่ 3 ภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพจากการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย Kalisch and Kalish (1987), Strasen (1992), ลิระยา สัมมาวาจ (2541), สภาการพยาบาล (2546), และ Tzeng (2006)

แนวคิด ภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพ	Kalisch and Kalish (1987)	Strasen (1992)	ลิระยา สัมมาวาจ (2541)	สภาการพยาบาล (2546)	Tzeng (2006)
นางฟ้าผู้ปราณี	✓	✓			✓
สตรีผู้ซื่อสัตย์ จงรักภักดี รับผิดชอบต่อผู้อื่น	✓		✓		
ผู้เสียสละ	✓	✓	✓	✓	✓
ภรรยา และมารดา	✓				✓
สตรีที่เข้าชวน	✓				
ผู้มีความกล้าหาญ	✓				✓
ผู้มีการศึกษา		✓		✓	
ผู้ใช้ความรู้เป็นพื้นฐาน		✓	✓	✓	✓
สตรีนักวิชาชีพ	✓	✓	✓	✓	
รูปร่างและบุคลิกภาพส่วนบุคคล		✓	✓	✓	
ผู้รับจ้าง		✓		✓	
ผู้ให้ประโยชน์ทางวิชาชีพ		✓	✓	✓	
นักสื่อสารเชิงวิชาชีพ		✓		✓	✓
ผู้ควบคุมตัวเอง	✓	✓		✓	
ผู้ดูแล ช่วยเหลือ	✓			✓	✓

ขั้นที่ 2 กำหนดและคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติผู้ให้ข้อมูลหลักให้เหมาะสมกับปัญหาการวิจัย ให้ได้ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงกับปัญหาการวิจัยที่ศึกษาอย่างแท้จริง รวมทั้งได้จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักที่เหมาะสมโดยผู้วิจัยยึดเกณฑ์ให้มีผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 17 คนขึ้นไป แต่เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักเป็น 28 คน หลังจากนั้นจึงสืบค้นหาผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งทางเอกสาร และสารสนเทศ แล้วนำรายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และทำการติดต่อประสานงานเป็นการส่วนตัวทางโทรศัพท์ เพื่ออธิบายถึงจุดมุ่งหมาย ขั้นตอนต่างๆ ของการวิจัย เวลาที่ต้องใช้โดยประมาณ ประโยชน์ของการวิจัย เน้นย้ำถึงความจำเป็นและความสำคัญของการใช้ผู้ให้ข้อมูลหลัก ร่วมกับแจ้งการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี พร้อมกันนี้ได้จัดส่งหนังสือเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักจากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รายละเอียดการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยข้อมูลสำหรับประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย (Patient/Participant Information) และใบยินยอมของประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย (Informed Consent form) โครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ รวมทั้งแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างไปให้ล่วงหน้า เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมืออันดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้มีเวลาเตรียมตัว เตรียมข้อมูล และเตรียมความคิดล่วงหน้า ภายหลังจากติดต่อประสานงานประมาณ 2 สัปดาห์ ผู้ให้ข้อมูลหลักจึงนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่เพื่อการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 3 เก็บข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 1 โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างประกอบด้วยคำถามปลายเปิด (Open ended questionnaire) 2 ข้อ มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้ให้ข้อมูลหลัก 28 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักใช้เวลาคนละ 45 - 60 นาที เป็นการสัมภาษณ์โดยการเผชิญหน้ากันและสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ มีการบันทึกเทปและจดบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์ โดยได้รับความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลหลัก การสัมภาษณ์ใช้เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative summarization technique) ไม่มีการถามชี้นำ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในประเด็นที่ตรงกับปัญหาการวิจัยมากที่สุด เมื่อเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละท่าน ผู้วิจัยได้ถอดเทปเสียงการสัมภาษณ์ร่วมกับรวบรวมเนื้อหาจากการจดบันทึกแล้วนำความคิดเห็นที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) คือ การจัดหมวดหมู่ สรุปประเด็น เพื่อใช้ประโยชน์ในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป และสร้างแบบสอบถาม ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2551 ถึง 28 มีนาคม 2551 เป็นเวลา 40 วัน เมื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักครบทั้ง 28 คนแล้ว นำความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดมา

วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยอ่านบทสัมภาษณ์และประเด็นที่สรุปไว้ครบหมดทุกรายซ้ำหลายๆ รอบ สรุปประเด็นร่วมกับกรอบคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมอีกครั้งหนึ่ง กำหนดเป็นภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพในแต่ละด้านโดยนำข้อมูลมาจำแนก จัดหมวดหมู่ของภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ สรุปแยกเป็นรายด้านและรายข้อย่อยเพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับเก็บข้อมูลรอบที่ 2 (ภาคผนวก ข)

ขั้นที่ 4 เก็บข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 2 นำแบบสอบถามชุดที่ 2 ส่งให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตามวันเวลาและสถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้นัดหมายไว้หรือส่งทางไปรษณีย์ มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ประมาณค่าแนวโน้มความสำคัญ ความน่าจะเป็นของภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน 2551 ถึง 7 พฤษภาคม 2551 เป็นเวลา 29 วัน จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวบรวมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักที่แสดงในมาตราส่วนประมาณค่ามาคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และนำข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขปรับสำนวนภาษา ตัดข้อความบางข้อ และแยกข้อความบางข้อ เพื่อสร้างแบบสอบถามชุดที่ 3 นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำไปเก็บข้อมูลรอบที่ 3 (ภาคผนวก ข และ ภาคผนวก ค)

ขั้นที่ 5 เก็บข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 3 นำแบบสอบถามชุดที่ 3 ส่งให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตามวันเวลาและสถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้นัดหมายไว้หรือส่งทางไปรษณีย์ มีจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการ คือ

1) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักพิจารณาคำตอบของตนเองอีกครั้งว่าจะยืนยันความคิดเห็นเดิมหรือปรับเปลี่ยนความคิดเห็นให้สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่

2) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาพลักษณ์พยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการรวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในเครื่องมือชุดที่ 2

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3 ตั้งแต่วันที่ 17 พฤษภาคม 2551 ถึง 6 มิถุนายน 2551 เป็นเวลา 21 วัน รวมใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 90 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 3 นี้ คือ การรวบรวมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนันทามติ มีขั้นตอนดังนี้

5.1 รวบรวมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักที่แสดงในมาตราส่วนประมาณค่ามาคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

5.2 คัดเลือกข้อคำถามภาพลักษณะพยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 รายการที่ตรงตามเกณฑ์ค่ามัธยฐานมีค่าอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือ 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 ถือว่าผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าข้อความนั้นเป็นภาพลักษณะพยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสำคัญ พบว่ามีข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ทั้งหมด 73 ข้อ ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 4.75 - 3.63 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์อยู่ในช่วง 0.25-1.44 ได้เป็นภาพลักษณะพยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 จำนวน 6 ด้าน จำแนกเป็นรายข้อย่อย ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วยรายข้อย่อย จำนวน 11 ข้อ
2. ด้านวิชาการ ประกอบด้วยรายข้อย่อย จำนวน 12 ข้อ
3. ด้านความเป็นมืออาชีพ ประกอบด้วยรายข้อย่อย จำนวน 15 ข้อ
4. ด้านการสื่อสาร ประกอบด้วยรายข้อย่อย จำนวน 11 ข้อ
5. ด้านลักษณะวิชาชีพ ประกอบด้วยรายข้อย่อย จำนวน 12 ข้อ
6. ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วยรายข้อย่อย จำนวน 12 ข้อ

5.3 จำนวนการเปลี่ยนแปลงคำตอบของผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยคัดเลือกข้อคำถามภาพลักษณะพยาบาลวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 รายการที่คำตอบมีการเปลี่ยนแปลง พบว่าคำตอบที่มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนได้ร้อยละ 10.21 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 15 จึงสรุปผลการวิจัยได้ (ภาคผนวก ข) โดยผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีการเปลี่ยนแปลงคำตอบมากกว่าร้อยละ 15 มีจำนวน 5 คน แต่การเปลี่ยนแปลงคำตอบทั้งหมดเป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับความสำคัญมากถึงมากที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นระดับเดียวกัน ดังนั้นจึงพิจารณาว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงคำตอบไม่เกินร้อยละ 15 ถือว่าเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Linstone and Turoff, 1975) ผู้วิจัยจึงยุติการส่งแบบสอบถามรอบต่อไป